

Protocol

Medisch handelen en medicijnverstrekking

Versie april 2023

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Gezondheidszorg onder schooltijd; wie is waarvoor verantwoordelijk?	3
3. Medisch handelen en medicijnverstrekking op school	3
4. Het kind wordt ziek op school	5
a. Verstrekken eenvoudige pijnstillers en/of het uitvoeren van eenvoudige medische handelingen	5
b. Waarschuwen ouders	5
c. Waarschuwen arts	5
5. Het verstrekken van medicijnen op verzoek van de ouders	6
a. Bekwaamheidsverklaring	6
6. Het uitvoeren van medische handelingen op verzoek van ouders	6
a. Medische handelingen	6
b. Wettelijke regels	7
c. Aansprakelijkheid m.b.t. medische handelingen	7
Bijlagen	8
I. Checklist zorgverlening	9
II. Toestemming tot handelswijze als een kind ziek wordt op school	10
III. Verklaring medicijnverstrekking	12
IV. Verklaring toestemming tot het uitvoeren van medische handelingen	13
V. Bekwaamheidsverklaring	14
VI. Q&A	15
Kind wordt ziek op school	15
Medicijnverstrekking	15
Medisch handelen	16

1. Inleiding

Kinderen vanaf vier moeten naar school kunnen gaan, ook als zij gezondheidszorg nodig hebben. Voor acute zorg is in elk schoolgebouw bedrijfshulpverlening (bhv) aanwezig. Voor leerlingen die regelmatig gezondheidszorg nodig hebben, moeten structurele afspraken worden gemaakt over wie die zorg in de school verleent.

Dit protocol is leidend voor alle scholen binnen Florente basisscholen. Waar in de tekst gesproken wordt over de school, worden alle medewerkers bedoeld. Met ouders bedoelen wij zowel ouders als verzorgers van de leerling.

2. Gezondheidszorg onder schooltijd; wie is waarvoor verantwoordelijk?

Het bevoegd gezag van een school is verantwoordelijk voor het bieden van onderwijs. Ook als een leerling extra onderwijsondersteuning nodig heeft, moet de school – conform het eigen ondersteuningsprofiel – zorgen dat ze de juiste extra ondersteuning kan bieden en als dat niet kan, een andere school vinden die de extra ondersteuning wel kan bieden. Soms heeft een leerling (ook) ondersteuning nodig vanuit de gezondheidszorg. Het bieden van gezondheidszorg is geen onderdeel van het onderwijsproces en dus niet de verantwoordelijkheid van (het bevoegd gezag van) de school. Het is de primaire verantwoordelijkheid van de ouders of verzorgers dat de gezondheidszorg georganiseerd wordt. Als er geen reguliere professionele medische ondersteuning op school is - zoals bijvoorbeeld op sommige scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs – is het bevoegd gezag niet verplicht om handelingen voor gezondheidszorg uit te voeren op school. Wel is het bevoegd gezag van de school verplicht om voor elke leerling met een behoefte aan gezondheidszorg, samen met de ouders te onderzoeken of en hoe deze zorg onder schooltijd kan worden georganiseerd. Een school mag niet bij voorbaat leerlingen uitsluiten. Het samenwerkingsverband in de regio of de onderwijszorgconsulenten kan op aanvraag van het bevoegd gezag van de school ondersteuning bieden in de zoektocht naar maatwerk en de manier waarop de zorg onder schooltijd het beste georganiseerd en verleend kan worden.

3. Medisch handelen en medicijnverstrekking op school

Medewerkers worden op school regelmatig geconfronteerd met leerlingen die klagen over pijn die meestal met eenvoudige middelen te verhelpen is zoals hoofdpijn, buikpijn, oorpijn of pijn ten gevolge van een insectenbeet.

Ook krijgt de schooldirecteur steeds vaker het verzoek van ouders om hun kinderen de door een arts voorgeschreven medicijnen toe te dienen of het verrichten van medische handelingen door medewerkers.

Medewerkers en schooldirecteur begeven zich dan op een terrein waarvoor zij niet gekwalificeerd zijn. Met het oog op de gezondheid van kinderen is het van groot belang dat zij in dergelijke situaties zorgvuldig handelen.

Medewerkers en schooldirecteur moeten zich realiseren dat zij voor deze handelingen wettelijk aansprakelijk gesteld kunnen worden als zij zonder toestemming van de ouders of het advies van een arts handelen.

Een aantal medische handelingen brengt risico's mee. De Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (Wet BIG) noemt 14 potentieel risicovolle medische handelingen. Ze mogen beroepsmatig alleen zelfstandig worden uitgevoerd door volgens de Wet BIG bevoegde zorgverleners en worden daarom voorbehouden handelingen genoemd. Voorbeelden van voorbehouden handelingen zijn het toedienen van insuline met een injectiepen of het inbrengen van een sonde. De regels voor voorbehouden handelingen kunt u nalezen op de website van de overheid.

Alle andere zorghandelingen zijn niet-voorbehouden handelingen. Daarvoor gelden de algemene zorgvuldigheidsnormen. Dat betekent dat deze zorghandelingen door iedereen mogen worden uitgevoerd, als dat met de nodige aandacht en zorgvuldigheid gebeurt. Voorbeelden van niet-

voorbehouden handelingen zijn het toedienen van insuline via een insulinepomp die al is aangebracht, het verwisselen van een stomazakje, het meten van bloeddruk of het geven van medicijnen als paracetamol of voorgeschreven medicijnen volgens een bekend schema.

We onderscheiden drie situaties:

1. Het kind wordt ziek op school
2. Het verstrekken van medicijnen op verzoek van ouders
3. Het uitvoeren van medische handelingen op verzoek van ouders

De eerste situatie laat de school geen keus. De leerling wordt ziek of krijgt een ongeluk en de school moet direct bepalen hoe zij moet handelen.

Bij de tweede en derde situatie kan de schooldirecteur er voor kiezen of zij hier wel of geen medewerking aan verleent. In het geval dat medicijnen toegediend moeten worden op advies van een arts, heeft de school vooraf de schriftelijke toestemming van de ouders gevraagd middels een ondertekende verklaring, waarbij opgemerkt dat de ouders verantwoordelijk en aansprakelijk blijven voor eventuele nadelige gevolgen van handelingen van de school. Voor iedere individuele medewerker geldt dat hij/zij mag weigeren handelingen uit te voeren.

De drie situaties worden hierna verder uitgewerkt.

4. Het kind wordt ziek op school

Het kan voorkomen dat een kind 's morgens gezond op school komt en tijdens de schooluren last van hoofd- of buikpijn of een andere pijn krijgt, zich verwondt of door een insect wordt geprikt. De school is niet bekwaam en bevoegd om een juiste diagnose te stellen. De grootst mogelijke terughoudendheid is hier dan ook geboden. Na een zorgvuldige afweging zal de medewerker het volgende doen: het verstrekken van eenvoudige pijnstillers en/of het uitvoeren van eenvoudige medische handelingen, het waarschuwen van de ouders of het waarschuwen van de arts.

a. Verstrekken eenvoudige pijnstillers en/of het uitvoeren van eenvoudige medische handelingen

Als een kind onder schooltijd last krijgt van hoofd- of buikpijn of een andere pijn, zich verwondt of door een insect gestoken wordt kan de medewerker, na een zorgvuldige afweging, het kind (kinder)paracetamol geven, proberen de insectenbeet leeg te zuigen met een apparaatje, zelf te smeren op de plaats van een insectenbeet of blauwe plek en een pleister te plakken. Bij twijfel zal er telefonisch contact gezocht worden met een ouder.

b. Waarschuwen ouders

Als een kind duidelijk ziek is en niet meer met de les kan meedoen, neemt de school contact op met de ouders met het verzoek om het kind op te halen. Belangrijk is om te melden waarom het kind niet kan blijven en af te spreken hoe laat de ouders komen en wat er tot die tijd met het kind gebeurt. Om in geval van nood de ouders snel te kunnen bereiken, moet zijn vastgelegd waar en hoe zij bereikbaar zijn. Het kan ook voorkomen dat een medewerker bij een kind bepaalde ziekteverschijnselen opmerkt die extra aandacht of medische behandeling vragen.

Dit kan de medewerker bespreken als de ouders het kind komen ophalen.

c. Waarschuwen arts

Het wordt problematisch als de ouders of door de ouders aangewezen vertegenwoordigers, niet te bereiken zijn. Het kind kan niet naar huis gestuurd worden zonder dat daar toezicht is. Medicijnen kunnen niet zonder toestemming van de ouders verstrekt worden. Raadpleeg in deze situatie een arts en handel strikt naar het advies van de arts.

In principe zijn bij ziekte of ongeval van een kind de ouders degenen die bepalen wat er moet gebeuren. Zij nemen de beslissing om al dan niet een arts te raadplegen, maar als er acuut gevaar dreigt, belt de school direct het alarmnummer 112, in het geval dat:

- Een kind het plotseling benauwd krijgt
- Een kind bewusteloos raakt of niet meer op aanspreken reageert
- Een kind plotselinge hoge koorts krijgt
- Een kind plotseling ernstig ziek lijkt
- Een ernstig ongeval heeft plaatsgevonden
- Een kind gevallen is en niet wil opstaan

De school verstrekt ouders een formulier waarmee toestemming aan de ouders gevraagd wordt voor bovenstaande handelswijze in medische situaties. Tevens worden er aanvullende contactgegevens gevraagd voor noodgevallen (werk, mobiel, familie)

5. Het verstrekken van medicijnen op verzoek van de ouders

Kinderen krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven die zij één of meerdere keren per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens schooluren. Te denken valt aan pufjes voor astma, antibiotica of medicijnen bij toevallen of gedragsstoornissen. Ouders vragen dan aan de school om deze middelen te verstrekken. De toestemming van de ouders wordt schriftelijk vastgelegd en door de ouders ondertekend, waarmee zij verklaren volledig verantwoordelijk en aansprakelijk te zijn en blijven voor eventuele nadelige gevolgen van de medicijnen voor het kind. In bijlage 1 is hiervoor een formulier opgenomen.

Medicijnen dienen altijd in de originele verpakking meegegeven te worden. In geval van nood kan de informatie dan aan een arts doorgespeeld worden.

a. Bekwaamheidsverklaring

Bij het geven van injecties (bv. EpiPen) door medewerkers van de school is instructie van de medewerkers nodig om hen bekwaam te maken hierin. Tevens is het noodzakelijk dat er een bekwaamheidsverklaring wordt ingevuld en getekend door de desbetreffende arts. Deze is opgenomen in bijlage 2

Mocht de situatie zich voordoen dat een kind niet goed op een medicijn reageert of dat er onverhoopt toch een fout gemaakt wordt bij de toediening van een medicijn, bel dan direct met het alarmnummer 112. Zorg in alle gevallen dat alle relevante gegevens bij de hand zijn, zoals: naam, geboortedatum, adres, huisarts en /of specialist van het kind, het medicijn dat is toegediend, welke reacties het kind vertoont en eventueel welke fout is gemaakt.

6. Het uitvoeren van medische handelingen op verzoek van ouders

Het is van groot belang dat een langdurig ziek kind of een kind met een bepaalde handicap zoveel mogelijk gewoon naar school gaat. Het kind heeft contact met leeftijdsgenootjes, neemt deel aan het normale leven van een schoolkind en wordt daardoor niet de hele dag herinnerd aan zijn handicap of ziek zijn.

a. Medische handelingen

In hoog uitzonderlijke gevallen zullen ouders aan de schooldirecteur en medewerkers vragen handelingen te verrichten die vallen onder medisch handelen. Te denken valt daarbij aan het geven van sondevoeding, het vervangen van een stoma, het meten van de bloedsuikerspiegel bij suikerpatiënten door middel van een vingerprikje. In zijn algemeenheid worden deze handelingen door de Thuiszorg of de ouders zelf op school verricht. In zeer uitzonderlijke situaties, vooral als er sprake is van een situatie die al langer bestaat, kan door de ouders een beroep op de schooldirecteur en de medewerkers worden gedaan.

Het dagelijks bestuur van Florente basisscholen moet zich, wanneer wordt overgegaan tot het uitvoeren van een medische handeling, wel realiseren dat zij daarmee bepaalde verantwoordelijkheden op zich neemt. Dit hoeft niet onoverkomelijk te zijn, maar het is goed zich te realiseren wat hiervan de consequenties kunnen zijn. Het zal duidelijk zijn dat de ouders voor dergelijke ingrijpende handelingen hun toestemming moeten geven. Zonder toestemming van de ouders kan de schooldirecteur of medewerker al helemaal niets doen. Gezien de aard van de handelingen moet de schooldirecteur schriftelijke toestemming van de ouders vragen, middels het formulier in bijlage 2.

Voor de individuele medewerker geldt dat hij/zij mag weigeren handelingen uit te voeren waarvoor hij/zij zich niet bekwaam acht.

b. Wettelijke regels

Voor de hierboven genoemde medische handelingen heeft de wetgever een aparte regeling gemaakt. De Wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (Wet BIG) regelt wie wat mag doen in de gezondheidszorg. De wet BIG is bedoeld voor beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg en geldt als zodanig niet voor onderwijzend personeel. Dat neemt niet weg dat in deze wet een aantal waarborgen worden gegeven voor een goede uitoefening van de beroepspraktijk aan de hand waarvan ook een aantal regels te geven zijn voor schoolbesturen en medewerkers als het gaat om in de wet BIG genoemde medische handelingen.

Bepaalde handelingen – de zogenaamde voorgehouden handelingen – mogen alleen worden verricht door artsen. Anderen dan artsen mogen medische handelingen alleen verrichten in opdracht van een arts. De betreffende arts moet zich er dan van vergewissen dat degene die niet is bevoegd, wel de bekwaamheid bezit om die handelingen te verrichten.

c. Aansprakelijkheid m.b.t. medische handelingen

Vorenstaande is ook van toepassing wanneer een medewerker bij een leerling een medische handeling verricht. Technisch gezien vallen medewerkers niet onder de wet BIG. Deze geldt alleen voor medische en paramedische beroepen.

Soms worden medewerkers betrokken bij de zorg rond een ziek kind en worden daarmee partners in zorg. In zo'n geval kan het voorkomen dat aan medewerkers gevraagd wordt om een medische handeling bij een kind uit te voeren. Deze, niet alledaagse positie van de medewerker, moet hierbij serieus worden genomen. Daarom moet een medewerker een gedegen instructie krijgen hoe hij de handeling moet uitvoeren. Het naar tevredenheid uitvoeren van deze handeling wordt schriftelijk vastgelegd in een verklaring van toestemming van de ouders, zie bijlage 2.

Zodoende wordt een optimaal mogelijke zekerheid aan kind, ouders, medewerker en schooldirecteur gewaarborgd. Ook voor de verzekeraar van de school zal duidelijk zijn dat er zo zorgvuldig mogelijk is gehandeld. Dit betekent dat een medewerker in opdracht van een arts moet handelen die hem bekwaam heeft verklaard voor het uitvoeren van die medische handeling. De medewerker van de betrokken leerling mag weigeren. In overleg met de directie kan hiervoor een andere medewerker worden benaderd.

Heeft een medewerker geen bekwaamheidsverklaring dan kan hij bij onkundig handelen aangesproken worden voor de aangerichte schade. Het schoolbestuur is echter weer verantwoordelijk voor datgene wat de medewerker doet.

Bijlagen

I. Checklist zorgverlening

Wie verleent de zorg?	Checklist
<p>De leerling Soms kan de leerling een aantal handelingen zelf uitvoeren, bijvoorbeeld insuline spuiten vanaf een bepaalde leeftijd, een pleister plakken etc.</p> <p>School voorziet in de eventuele benodigde ruimte.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Waar voert de leerling de handeling uit? ✓ Heeft hij/zij nog iets nodig? ✓ Waar kan de leerling terecht als er iets niet goed gaat of hulp nodig heeft? ✓ Wie houdt in de gaten of alles goed gaat?
<p>De ouders (of anderen) Als ouders of verzorgers in de buurt van de school zijn, kunnen zij de zorg verlenen. Een variant is dat zij andere ouders van kinderen met een vergelijkbare zorgvraag benaderen om de zorg te verlenen of om dit beurtelings te doen.</p> <p>School voorziet in de toegang en de eventuele benodigde ruimte.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Waar voert de ouder de handeling uit? ✓ Heeft hij/zij nog iets nodig? ✓ Hoe houdt de ouder contact met de leerling? ✓ Heeft de ouder toegang tot de leerling?
<p>Een professionele zorgverlener De eerst aangewezen professionele zorgverlener op school is de wijk- of kinderverpleegkundige. Ouders kunnen zelf advies vragen bij de wijk- of kinderverpleegkundige van een thuiszorginstelling of bij de zorgverzekeraar over de aanvraag van een zorgindicatie. Vanuit de Zorgverzekeringswet wordt verpleegkundige zorg die nodig is in de eigen omgeving bekostigd. Als een indicatie wordt afgegeven voor verpleegkundige zorg, kunnen afspraken gemaakt worden over zorgverlening op school. Ook kan er sprake zijn van zorg vanuit de Jeugdwet. Dan is indicatie via de gemeente nodig.</p> <p>School voorziet in de toegang en de eventuele benodigde ruimte.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Is er een indicatie voor wijkverpleging/verpleging en verzorging in de eigen omgeving (vanuit de Zvw) of voor zorg vanuit de Jeugdwet (via de gemeente)? ✓ Hoe houdt de zorgverlener contact met de leerling? ✓ Heeft de zorgverlener toegang tot de leerling?
<p>Het personeel in de school Er kan worden afgesproken dat iemand van het personeel in de school de zorg verleent, wanneer er iemand is die dat vrijwillig wil doen. Deze persoon doet dat vrijwillig en niet omdat het tot zijn takenpakket vanuit de school hoort. Dit betekent dat hij ook mag weigeren de zorg te verlenen. Indien iemand van het personeel in de school bereid is om de zorg te verlenen, dan moet het bevoegd gezag van de school aangeven dat er geen bezwaar is dat de handelingen op school, door het personeel, worden uitgevoerd.</p> <p>De ouders zijn eindverantwoordelijk: zij vragen het personeel om de zorg aan hun kind te verlenen, niet de school, en zij zorgen dat het personeel geïnstrueerd wordt, niet de school.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Is duidelijk wat de handeling betekent? ✓ Is de uitvoerder vrijwillig bereid om de handeling uit te voeren? ✓ Is het bevoegd gezag van de school akkoord? ✓ Heeft de uitvoerder goede instructies gekregen wat hij moet doen? ✓ Waar en wanneer wordt de handeling uitgevoerd? ✓ Onder wiens verantwoordelijkheid handelt de uitvoerder? ✓ Is de continuïteit in de klas en in de school voldoende geborgd? ✓ Wie neemt de zorg over bij afwezigheid van de uitvoerder?

NB. Deze tabel is indicatief en zal per schoollocatie bekeken en/of aangevuld moeten worden. Dit is afhankelijk van de omstandigheden van het geval.

II. Toestemming tot handelswijze als een kind ziek wordt op school

Het kan voorkomen dat uw kind gezond naar school gaat en tijdens de schooluren ziek wordt, zich verwondt, door een insect wordt geprikt of iets dergelijks. In zo'n geval zal de school altijd contact opnemen met de ouders/verzorgers of met een andere door hen aangewezen persoon. Een enkele keer komt het voor dat deze personen niet te bereiken zijn. Als deze situatie zich voordoet dan zal de school een zorgvuldige afweging maken of uw kind gebaat is met een eenvoudige pijnstiller of dat een arts geconsulteerd moet worden. Als u met bovenstaande akkoord bent, wilt u dan dit formulier invullen¹.

Gegevens kind		
Naam leerling		
Geboortedatum		
Straat		
Postcode en plaats		
Telefoonnummer		
Groep van het kind		
Gegevens ouders/verzorgers		
1 ^e naam ouder/verzorger		
Telefoon 1 ^e ouder/verzorger		
Handtekening voor akkoord met bovengenoemde handelswijze		
Datum ondertekening		
2 ^e naam ouder/verzorger		
Telefoon 2 ^e ouder/verzorger		
Handtekening voor akkoord met bovengenoemde handelswijze		
Datum ondertekening		
Contacten		
Naam huisarts		
Telefoon huisarts		
Te waarschuwen contact persoon/personen indien ouders/verzorgers niet te bereiken zijn	[NAAM] [NAAM] [NAAM]	[TELEFOON] [TELEFOON] [TELEFOON]

¹ In principe is de ondertekening van 1 ouder/verzorger voldoende

Mijn kind is overgevoelig voor de volgende zaken		
Medicijnen	Naam medicijn:	☐ niet van toepassing
Voedingsproduct	Naam voedingsproduct:	☐ niet van toepassing
Ontsmettingsmiddelen	Naam ontsmettingsmiddel:	☐ niet van toepassing
Bepaalde crèmes bijv. tegen insectenbeten	Naam crème:	☐ niet van toepassing
Pleisters	Naam pleister:	☐ niet van toepassing
Overig	Naam:	☐ niet van toepassing

*Wilt u eventuele veranderingen zo spoedig mogelijk doorgeven aan de directie van school?
Het is zeer belangrijk dat deze gegevens actueel zijn.*

III. Verklaring medicijnverstrekking

Hierbij verklaart (naam ouder/verzorger)
ouder/verzorger van (naam kind)
geboren op (geb.datum kind)

- dat op voorschrift van een arts zijn/haar kind tijdens schooltijd/schoolkamp/schooluitje door de medewerkers medicijnen krijgt toegediend.
- dat het kind zelfstandig medicijnen neemt tijdens schooltijd/schoolkamp/schooluitje.

Deze medicijnen zijn nodig voor de volgende ziekte / aandoening / klacht:

.....

Het betreft het volgende medicijn: (naam)
dat in de originele verpakking is aangeleverd.

Medicijnen dienen met de grootste zorgvuldigheid toegediend te worden. Wij verzoeken u daarom onderstaande vragen in te vullen.

1. Op wiens voorschrift wordt het medicijn verstrekt ?
..... (naam+ tel.nr behandelend arts)
2. Gedurende welke periode dient het medicijn toegediend te worden ?
Van (begindatum) tot (einddatum)
3. Het medicijn wordt toegediend via: mond / neus / oog / oor / huid / rectaal
4. Het medicijn moet in de volgende dosis en op het volgende tijdstip worden toegediend:
dosis: tijdstip: voor / na de maaltijd
5. Bekende bijwerkingen (bv. meer kans op spugen, andere ontlasting, duizeligheid)
.....
6. Het medicijn dient bewaard te worden op de volgende plaats (koelkast of andere plaats):
.....
7. Het medicijn is houdbaar tot en met:

Ouders zijn te allen tijde verantwoordelijk voor het aanleveren van de juiste medicijnen , het controleren van de vervaldatum en geven van de juiste instructies. Medewerkers zullen zo goed mogelijk, als bovenstaand handelen, overigens zonder dat Florente basisscholen of haar medewerkers aansprakelijk kunnen worden gesteld bij mogelijke gevolgen van het niet overeenkomstig (kunnen) handelen.

Ondergetekende geeft hiermee aan de school toestemming voor het toedienen van bovengenoemde medicijnen:

Voor akkoord,

Plaats: Datum:

Naam ouders / verzorger:

Handtekening ouder/verzorger:

Namen geïnformeerde medewerkers en handtekening

1.
2.
3.

IV. Verklaring toestemming tot het uitvoeren van medische handelingen

Ondergetekende geeft toestemming voor uitvoering van de zogenaamde 'medische handeling' op school bij:

naam leerling:

geboortedatum:

naam ouder(s)/verzorger(s):

telefoon thuis:

telefoon mobiel:

telefoon werk:

naam huisarts:

telefoon:

naam specialist:

telefoon:

Beschrijving van de ziekte waarvoor de 'medische handeling' op school bij de leerling nodig is:

.....

.....

Omschrijving van de uit te voeren 'medische handeling':

.....

.....

De 'medische handeling' moet dagelijks worden uitgevoerd op onderstaande tijden:

..... uur

..... uur

..... uur

..... uur

De 'medische handeling' mag alleen worden uitgevoerd in de hieronder nader omschreven situatie:

.....

.....

Manier waarop de 'medische handeling' moet worden uitgevoerd:

.....

.....

Eventuele extra opmerkingen:

.....

.....

Bekwaamheidsverklaring aanwezig: ja/nee

Instructie medisch handelen

Instructie van de 'medische handeling' + controle op de juiste uitvoering is gegeven op:..... (datum)

Door:

Naam:

Functie:

Van: ((medische) instelling)

Aan:

Naam:

Functie:

Van: (naam school en plaats)

Ondergetekende:

Naam ouder/verzorger:

Plaats:

Datum:

Handtekening:

V. Bekwaamheidsverklaring

Ondergetekende², bevoegd tot het uitvoeren van de hieronder beschreven handeling:

.....
.....
.....

verklaart dat,

naam medewerker:
functie:
werkzaam aan/bij:

na instructie door ondergetekende, in staat is bovengenoemde handeling bekwaam uit te voeren. De handeling moet worden uitgevoerd ten behoeve van:

naam leerling:
geboortedatum:

Het uitvoeren van bovengenoemde handeling is voor de leerling noodzakelijk wegens:

.....
.....

De hierboven beschreven handeling mag alleen worden uitgevoerd op de tijdstippen waarop de leerling op school aanwezig is.

De hierboven beschreven handeling wordt uitgevoerd gedurende de periode:

Vantot

Ondergetekende:

Naam:

Functie:

Werkzaam aan/bij:

Plaats:

Datum:

Handtekening:

Ouders verlenen toestemming tot het uitvoeren van de bovengenoemde medische handeling. De medewerker verklaart zich bereid dit uit te voeren. Florente basisscholen verklaart dat de werknemer die de instructie heeft ontvangen in staat is bovenstaande medische handeling uit te voeren.

Handtekening ouder:

Handtekening medewerker:

Handtekening bestuur:

² Zijnde een arts of door hem/haar aangewezen en geïnstrueerde vertegenwoordiger

VI. Q&A

Kind wordt ziek op school

Wat moet een school doen als een kind ziek wordt op school?

Uitgangspunt is dat een ziek kind naar huis moet. Neem contact op met de ouders en overleg met hen wat er moet gebeuren (bijvoorbeeld wordt het kind gehaald, is er opvang thuis?).

Mag je een kind een eenvoudig middel geven, zoals paracetamol?

Ook al lijkt het kind met een eenvoudig middel te helpen, wees hierin als leerkracht uiterst terughoudend. In zijn algemeenheid is een leraar niet deskundig om een juiste diagnose te stellen. De grootst mogelijke terughoudendheid is hier dan ook geboden. Uitgangspunt moet zijn dat een kind dat ziek is, naar huis moet. De schoolleiding zal, in geval van ziekte, altijd contact op moeten nemen met de ouders om te overleggen wat er moet gebeuren (is er iemand thuis om het kind op te vangen, wordt het kind gehaald?). Ook wanneer de leraar inschat dat het kind bij een eenvoudig middel gebaat is, dan is het gewenst om altijd eerst contact te zoeken met ouders.

Wat kan je als school doen als een kind ziek is, maar ouders zijn niet te bereiken?

Problematisch is het wanneer de ouders en andere, door de ouders aangewezen vertegenwoordigers, niet te bereiken zijn. Het kind kan niet naar huis gestuurd worden zonder dat daar toezicht is. Ook kunnen medicijnen niet met toestemming van de ouders verstrekt worden. De leraar kan dan besluiten, eventueel na overleg met een collega, om zelf een eenvoudig middel te geven. Daarnaast moet hij/zij inschatten of niet alsnog een (huis)arts geraadpleegd moet worden. Raadpleeg bij twijfel altijd een arts.

Zijn er voorbeeld toestemmingsformulieren voor als een kind ziek wordt op school?

[Toestemmingsformulier kind wordt ziek op school](#)

Medicijnverstrekking

Moet een school toestemming hebben van ouders als kinderen medicijnen gebruiken op school?

Kinderen krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens schooluren. Te denken valt aan bijvoorbeeld pufjes voor astma, antibiotica of zetpillen bij toevallen. Ouders vragen dan aan de schoolleiding of een leraar of ze deze middelen willen verstrekken. In deze situatie is de toestemming van ouders al gegeven. Het is in dit geval van belang om deze toestemming schriftelijk vast te leggen.

Waarom moet een school de medicatieverstrekking schriftelijk vastleggen?

Meestal gaat het niet om eenvoudige middelen, maar ook om middelen die bij onjuist gebruik tot schade van de gezondheid van het kind kunnen leiden. Leg daarom schriftelijk vast om welke medicijnen het gaat, hoe vaak en in welke hoeveelheden ze moeten worden toegediend, en op welke wijze dat dient te geschieden.

Hoe kan een school de medicatieverstrekking schriftelijk vastleggen?

Hiervoor kan de school een medicijninstructie gebruiken: [Formulier medicijnverstrekking op verzoek](#)

Met welke zaken moet rekening gehouden worden bij het toedienen van medicatieverstrekking?

- Neem alleen medicijnen in ontvangst in originele verpakking en uitgeschreven op naam van het kind.
- Lees de bijsluiter goed, zodat u op de hoogte bent van eventuele bijwerkingen.
- Noteer, per keer, op een aftekenlijst dat u het medicijn aan het kind gegeven heeft.

- Bewaar de medicijnen in een afgesloten kast.
- Zorg dat u alle gegevens bij de hand heeft voor het geval het kind niet goed reageert op het medicijn/er een fout is gemaakt bij de toediening.
- Denk aan: noodnummer ouders, geboortedatum kind, adres, huisarts en/of specialist van het kind, naam medicijn.
- Bel in een dergelijk geval meteen een arts of specialist en bij een ernstige situatie het landelijk alarmnummer 112.
- Alle BHV'ers weten welke leerlingen medicijnen gebruiken en de eventuele bijwerkingen.
- Geef bij ouders aan dat er meerdere collega's zijn die van de situatie op de hoogte moeten zijn.

Gelden er andere regels voor het gespecialiseerd onderwijs voor de medicijnverstrekking?

Nee, voor het SO, SBO en VSO gelden dezelfde regels. Het komt op deze scholen wel vaker voor dat leerlingen medicijnen gebruiken. Een centraal geregeld aanpak is niet alleen efficiënter en veiliger, maar ook noodzakelijk.

Medisch handelen

Is een school verplicht om medische handelingen bij een leerling in school uit te voeren?

Nee, het bevoegd gezag hoeft geen toestemming hiervoor te geven, echter: het bevoegd gezag is wel verplicht om voor elke leerling die behoefte heeft aan gezondheidszorg, te onderzoeken, of en hoe deze zorg onder schooltijd georganiseerd kan worden.

Wie moet toestemming geven voor de medische zorg op school?

Het bevoegd gezag van de school geeft toestemming dat de zorg op school plaats kan vinden en/of dat een onderwijsmedewerker de zorg kan verlenen.

Ouders geven schriftelijk toestemming aan de school dat zij de zorg overdragen aan de school.

[Formulier toestemming uitvoeren medische handeling](#)

Als het bevoegd gezag toestemming geeft voor medische zorg op school, is het onderwijspersoneel dan verplicht om die medische zorg te verlenen?

Als het bevoegd gezag ervoor kiest om de medische handeling door onderwijspersoneel uit te laten voeren, moet rekening gehouden worden met het volgende:

1. De onderwijsmedewerker kan deze keuze zelf maken, in volledige vrijheid.
2. De eindverantwoordelijkheid van de medische handeling ligt bij het bevoegd gezag en/of bij de onderwijsmedewerker.

Wat betekent het dat de onderwijsmedewerker in volledige vrijheid een keuze kan maken?

Er is altijd een reële kans dat de onderwijsmedewerker toch druk ervaart om de zorghandeling uit te voeren. Niet altijd expliciet, maar voor een beginnende leerkracht, of iemand met een tijdelijke aanstelling, kan het een belemmering zijn om "nee" te zeggen.

Waar moet het bevoegd gezag rekening mee houden als de leraar van het kind de zorg wil verlenen?

Het bevoegd gezag moet er rekening mee houden, dat de leerling bij overgang naar een volgende groep, ook een andere leerkracht krijgt. Ook dan moet er in volledige vrijheid door de nieuwe leraar gekozen kunnen worden om de zorg al dan niet zelf te willen verlenen.

Hoe komt een onderwijsmedewerker aan een bekwaamheidsverklaring?

Binnen de gezondheidszorg is het gebruikelijk dat een arts, of een door hem aangewezen en geïnstrueerde vertegenwoordiger, een bekwaamheidsverklaring afgeeft met het oog op eventuele

aansprakelijkheden. Heeft een onderwijsmedewerker geen bekwaamheidsverklaring, dan kan hij bij onoordeelkundig handelen aangesproken worden voor aangerichte schade.

[Formulier bekwaamheidsverklaring](#)

Als de onderwijsmedewerker de zorg aan een leerling wil verlenen, waar moet hij aan voldoen?

De leraar moet een gedegen instructie krijgen hoe hij de handeling moet uitvoeren. Het naar tevredenheid uitvoeren van deze handeling wordt schriftelijk vastgelegd in een bekwaamheidsverklaring. Zodoende wordt een optimaal mogelijke zekerheid aan kind, ouders, onderwijsmedewerker en bevoegd gezag gewaarborgd.

Zijn er voor het bevoegd gezag of de medewerker risico's aan het verlenen van zorg op school?

Het bevoegd gezag is verantwoordelijk voor datgene wat de medewerker doet. Als het bevoegd gezag een bekwaamheidsverklaring van een arts kan overleggen, dan kan niet bij voorbaat worden aangenomen dat zij onzorgvuldig heeft gehandeld. Als het bevoegd gezag niet kan bewijzen dat onderwijspersoneel voor een bepaalde handeling bekwaam is, dan wordt aangeraden de medische handeling niet uit te laten voeren.

Als een medewerker wel een bekwaamheidsverklaring is, maar zich niet bekwaam acht, bijvoorbeeld omdat hij deze handeling al een hele tijd niet heeft verricht, dan zou hij de medische handeling eveneens niet mogen uitvoeren.

Als de medewerker onbekwaam en/of zonder opdracht van een arts de medische handeling verricht is hij niet alleen civielrechtelijk-, maar ook strafrechtelijk aansprakelijk.

Wanneer is het bevoegd gezag aansprakelijk?

De werkgever kan eveneens civiel- en strafrechtelijk aansprakelijk gesteld worden. Het is raadzaam om met de verzekeraar van de school contact op te nemen. Het kan zijn dat bij de beroeps-aansprakelijkheid de risico's die zijn verbonden aan de medische handelingen niet zijn meeverzekerd. Dat hoeft op zich geen probleem te zijn, omdat wanneer de verzekeraar van een en ander op de hoogte wordt gesteld, hij deze risico's kan meeverzekeren en eventueel onder bepaalde voorwaarden (bijvoorbeeld een bekwaamheidsbepaling).

Waar moeten bevoegd gezag en onderwijspersoneel rekening mee houden m.b.t. de aansprakelijkheid?

Het is van belang dat de werknemer aantoonbaar de instructies en afspraken volgt en over voldoende kennis en vaardigheden beschikt om de handeling(en) zorgvuldig uit te voeren. Alleen als sprake is van opzet of bewuste roekeloosheid aan de kant van de werknemer kan de werkgever de aansprakelijkheid afwijzen. Het bevoegd gezag is dus verantwoordelijk en financieel aansprakelijk voor schade die een werknemer tijdens het uitoefenen van zijn functie veroorzaakt, tenzij er sprake is van opzet of bewuste roekeloosheid van de werknemer.

Bron Q&A: <https://www.steunpuntpassendonderwijs-povo.nl/document/medisch-handelen-in-het-onderwijs/>